

Goede redenen om mee te doen

Het programma 'Gras & weidegang'

- Geeft aandacht aan het ontwikkelen van nieuwe bouwstenen voor systeeminnovaties;
- Agendeert de 10 belangrijkste onderzoeksopgaven en formuleert daarbij de icoonprojecten;
- Brengt samenhang in het onderzoek en de kennisoverdracht over gras en weidegang;
- Kiest voor een interdisciplinaire aanpak en een integrale benadering vanuit de boer, de koe en het gras;
- Is complementair aan lopende projecten en werkt daarmee samen, zoals met Autograssmilk, Amazing Grazing, Dynamisch melken, European Working Group Grazing;
- Sluit aan bij groen onderwijsactiviteiten van MBO, HBO en Wageningen University;
- Focust op kennisbehoeften die spelen op de middellange termijn (3-5 jaar);
- Komt in samenwerking met onderwijs en bedrijfsleven tot praktijkgericht resultaat;
- Werkt samen met Stichting Weidegang en haar partners in het melkveehouderij- en zuivelnetwerk van onderzoek, onderwijs en ondernemers.

10 icoonprojecten

- 1 Natuurlijk gedrag
- 2 Beweidingsrendement
- 3 Bodem en beworteling
- 4 Grasgroei en -kwaliteit
- 5 Fokken van een weidekoe
- 6 Bijvoeding bij weidegang
- 7 Pensgezondheid en nutriëntenbenutting
- 8 Arbeid en arbeidsomstandigheden
- 9 Emissies bij weidegang en voerconservering
- 10 Duurzaam intensiveren

Gras en weidegang

Voor meer informatie en contact

Gert van Duinkerken | programmaleider
T 0317 - 48 07 02
E gert.vanduinkerken@wur.nl

Bert Philipsen | onderzoeker
T 0317 - 48 07 31
E bert.philipsen@wur.nl

Agnes van den Pol | onderzoeker
T 0317 - 48 07 35
E agnes.vandenpol@wur.nl

Wageningen Livestock Research ontwikkelt kennis voor een zorgvuldige en renderende veehouderij, vertaalt deze naar praktijkgerichte oplossingen en innovaties, en zorgt voor doorstroming van deze kennis. Onze wetenschappelijke kennis op het gebied van veehouderijssystemen en van voeding, genetica, welzijn en milieu-impact van landbouw huisdieren integreren we, samen met onze klanten, tot veehouderijconcepten voor de 21^e eeuw.

Wageningen Livestock Research is onderdeel van Stichting Wageningen Research en is geregistreerd bij de Kamer van Koophandel onder nummer 09098104. Het instituut is NEN-EN-ISO 9001:2008 gecertificeerd.

Wageningen Livestock Research
P.O. Box 338
6700 AH Wageningen
The Netherlands

info.livestockresearch@wur.nl
www.wur.nl/livestockresearch

Volg ons nieuws op

Onderzoeksprogramma 2014-2019

Grasproductie, grasbenutting en behoud van weidegang zijn cruciale elementen voor de toekomst van een economisch gezonde en integraal duurzame melkveehouderij in Nederland.

Gras: haal eruit wat er in zit!

Waardevol gewas en voedermiddel

Gras is het grootste gewas in Nederland met een areaal van bijna 1 miljoen hectare. Het is bovendien hét belangrijkste voedermiddel voor de melkveehouderij: ca. 55% van de voeding van de gemiddelde Nederlandse melkkoe bestaat uit grasproducten, vooral weidegras en grassilage.

Gras(land) is veelzijdig:

- 1 als voedermiddel rijk aan voedingsstoffen;
- 2 een gezichtsbepalende factor voor het Nederlandse landschap;
- 3 een associatie en waardering van weidegang met dierenwelzijn en gezonde melk;
- 4 drager van ecosysteemdiensten als biodiversiteit, waterberging en habitat voor flora en fauna;
- 5 een belangrijke schakel in de nutriëntenkringloop (o.a. in de stikstof-, fosfor- en koolstofkringloop).

Koe in de wei

De weidende koe is een icoon van ons Nederlandse landschap. Weidegang is van groot belang voor het maatschappelijk draagvlak van de Nederlandse melkveehouderij en de afzet van zuivel, ook in de toekomst. Door automatisch melken, schaalvergroting en nadruk op hoge efficiëntie neemt beweiding echter af.

Kansen benutten

Een betere benutting van weidegras is mogelijk, omdat:

- de melkquotering in 2015 vervalt, waarna het productievolume van de Nederlandse melkveehouderij kan doorgroeien van huidige 11,5 naar 14 miljard kg melk in 2020. Hierdoor stijgt de behoefte aan ruwvoer;
- er nog een grote sprong in de productie van gras en graslandbenutting mogelijk is;
- gras een product is van eigen bedrijf of uit de eigen regio;
- gras een duurzaam alternatief is voor aangekochte voeders, zoals geïmporteerde eiwitrijke krachtvoedergrondstoffen (soja).

Nieuwe kennis en innovatie

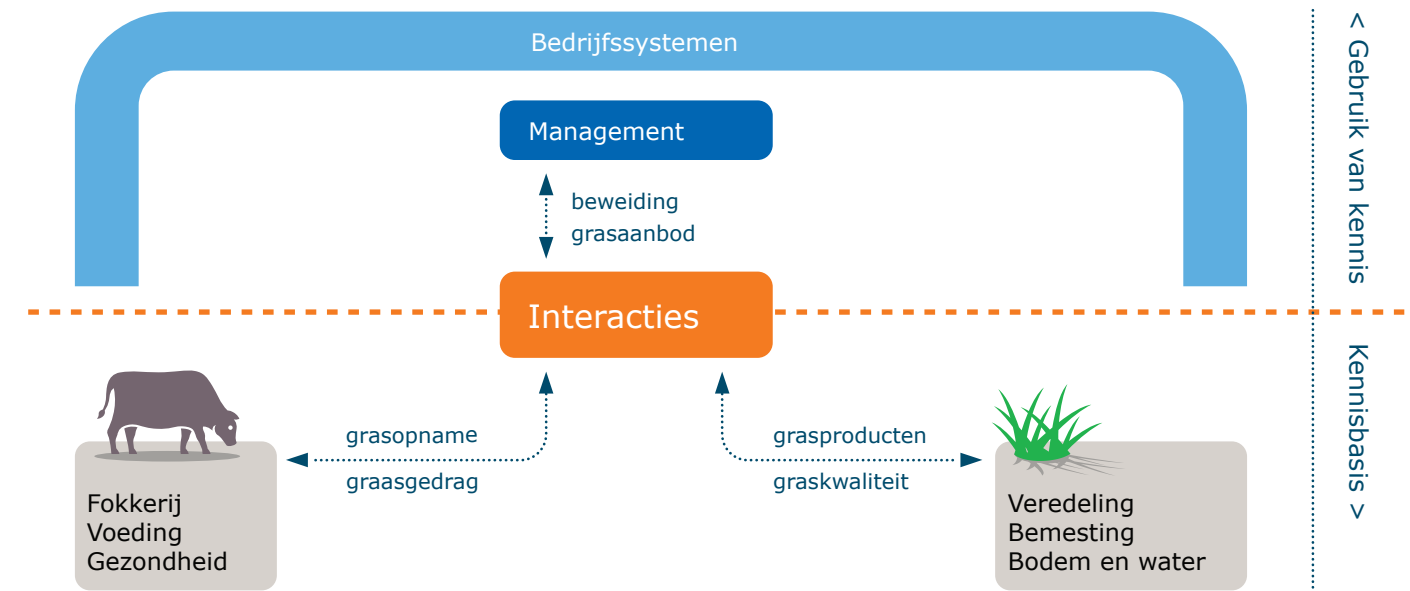
Moderne beweiding vraagt om vakmanschap. Weidegang is (nog steeds) aantrekkelijk vanwege een lage kostprijs, goede diergezondheid van het vee en een grote zichtbaarheid voor de omgeving. De kennis over beweiding is de afgelopen jaren echter niet meegegroeid met de ontwikkeling van de bedrijven (schaalvergroting, automatisch melken) waardoor het aantal koeien in de wei is afgenomen. Bij zowel de veehouders, het onderwijs en het bedrijfsleven bestaat de behoefte aan nieuwe kennis die nodig is om weidegang rendabel toe te passen.

Graslandmanagement is vakmanschap, omdat:

- 1 er veel strategische en tactische keuzes aan ten grondslag liggen (synthese);
- 2 het kennisniveau hoog moet zijn om het vak goed te beheersen (kennis);
- 3 benodigde competenties regelmatig aangeleerd en getraind moeten worden (vaardigheden).

Wisselwerking bodem-gras-dier-mest-bedrijf

Bij beweiding gaat het om kennis over gewas, dier, de voer-mest kringloop en over het bedrijfssysteem, maar vaker nog over de wisselwerking en samenhang daartussen. Voor voldoende kennis over gras en weidegang is daarom een integrale benadering van gewas-dier-bedrijfsrelaties cruciaal (figuur 1).

Figuur 1 Integrale benadering van gewas-dier-bedrijfsrelaties

Het onderzoeksprogramma

Kennisonwikkeling op drie sporen

Het onderzoeksprogramma 'Gras & Weidegang' draagt bij aan structurele systeemveranderingen in de zuivelketen. Daarvoor zijn investeringen nodig op drie sporen:

- 1 het ontwikkelen van nieuwe bouwstenen;
- 2 het toepassen van deze bouwstenen in nieuwe concepten;
- 3 de brede toepassing in de praktijk (zie figuur 2).

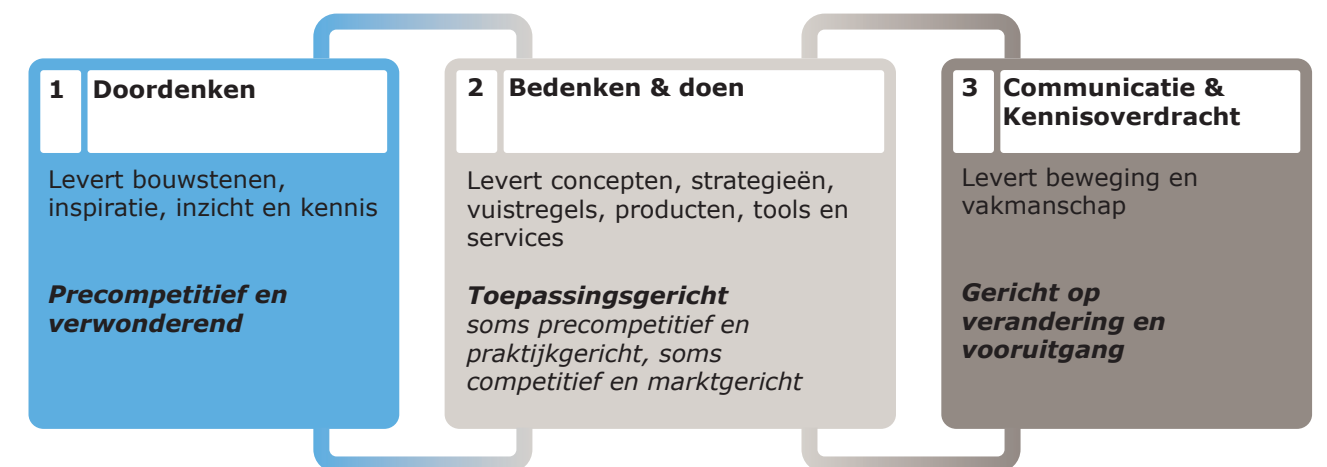
De afgelopen 10 jaar is in Nederland weinig geïnvesteerd in spoor 1. Wel zijn de afgelopen jaren initiatieven ontplooid rond het 2e en 3e spoor met projecten als: Koe & Wij, Adviesgesprekken Weidegang, Workshops weidegang in de zuivel, De Weideman, Weidevakdagen, Amazing Grazing en Dynamisch weiden. De Stichting Weidegang

is bij veel initiatieven in spoor 2 en 3 een belangrijke aanjager geweest. Voor de komende jaren is een samenhangende inspanning nodig op elk van de drie sporen.

Samenwerken voor kennis en onderzoek

Het programma 'Gras & Weidegang' is een vijfjarig onderzoeksprogramma, gecoördineerd door Wageningen University & Research, uitgevoerd in samenwerking met de melkveehouderijsector, het bedrijfsleven, industrie, overheden, NGO's en kennis- en onderwijsinstellingen. Het programma is complementair aan andere nationale en internationale initiatieven, zoals het werk van de Stichting Weidegang en het Europese kennisnetwerk 'Grazing', en stemt daarmee actief af. De onderzoeksprioriteiten zijn gebaseerd op inzichten vanuit de melkveehouderij en zuivelsector.

Driesporenbeleid kennisontwikkeling

Figuur 2 Driesporenbeleid voor investeringen in kennis en innovatie